

economia
social

Tallers de creació, desenvolupament i gestió de cooperatives

Pla docent

2024

Índex

Públic objectiu	3
Objectius d'aprenentatge	4
Contingut	5
Metodologia	8
Calendari	11
Equip docent	12

Públic objectiu

- Professionals i personal tècnic de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius (+ cercles cooperatius) i dels programes Ocell de Foc i Comunalitats.
- Persones que treballen assessorant, en serveis de gestoria o orientant en la creació d'empreses i ocupació, tant en l'àmbit públic com en el privat, amb interès en la forma cooperativa.
- Persones emprenedores que tenen previst posar en marxa algun projecte de treball per compte propi i que estan interessades en l'organització dels seus projectes socioeconòmics en forma de cooperativa.
- Professorat de secundària, batxillerat i cicles formatius que imparteixen el mòdul d'economia i emprenedoria i treballen possibilitats d'ocupació futura de l'alumnat.
- Professionals i persones autònomes que valorin l'opció cooperativa com a possible via per donar forma a espais de cooperació amb altres.
- Persones amb funcions de direcció i gestió d'empreses que valorin l'opció cooperativa com a possible via per donar forma a projectes de cooperació empresarial amb altres.
- Persones emprenedores que es plantegen incorporar les consumidores i les usuàries com a sòcies i com a part implicada en el desenvolupament i la gestió dels seus projectes empresarials.
- Persones a les quals els pot interessar organitzar-se per tenir accés a algun tipus de producte o servei en unes condicions determinades: habitatge, alimentació, educació...
- Persones sòcies de cooperatives que tinguin interès en formar-se en eines i recursos per al creixement i la gestió de la seva cooperativa.
- Persones que tenen interès en aproximar-se a l'economia social i solidària i en especial al model cooperatiu.

Objectius d'aprenentatge

Mòduls 1 a 9

- Introduir al món cooperatiu, conèixer els elements clau que defineixen les cooperatives, així com l'ecosistema cooperatiu català.
- Conèixer experiències cooperatives de Catalunya i d'arreu del món que exemplifiquin la diversitat, riquesa i interès de l'opció cooperativa.
- Reflexionar sobre les competències de treball en equip i l'encaix de la forma jurídica cooperativa en projectes emprenedors.
- Conèixer les potencialitats de la cooperativa de serveis com a instrument de cooperació per a la viabilitat i el creixement del projecte professional o empresarial, així com els elements que convé tenir en compte per valorar l'encaix amb projectes concrets.
- Conèixer les potencialitats de la cooperativa de treball com a empresa en el marc de creació d'ocupació i els elements que convé tenir en compte.
- Conèixer les potencialitats de la cooperativa de consumidors i usuaris (i en els seus diferents àmbits: compra conjunta de productes, ensenyament, habitatge..) com a instrument per organitzar i donar forma a projectes col·lectius que donin resposta a diferents necessitats.
- Facilitar eines i recursos de gestió cooperativa i de reflexió per al creixement d'empreses cooperatives.

Mòduls 10 a 15

- Apropar els conceptes emergents entorn l'economia col·laborativa, el cooperativisme de plataforma i cooperativisme obert.
- Incorporar el consum i la producció responsables en totes les fases i processos de les empreses d'ESS per contribuir a la transició ecosocial.
- Conèixer les finances ètiques, solidàries i cooperatives, les seves principals entitats i les oportunitats que ofereixen a projectes emprenedors.
- Incorporar l'avaluació en les nostres organitzacions.
- Apropar el cooperativisme a projectes amb col·lectius en situació de vulnerabilitat, treballant els aspectes clau pel seu acompanyament.
- Donar suport a iniciatives i accions relacionades amb les cures, considerant dimensions vinculades a l'emprenedoria col·lectiva i l'acció comunitària.

Contingut

UNITAT 1 – Aterrant en el cooperativisme

- Introducció al cooperativisme
- Les cooperatives a Catalunya en xifres
- Tipus i classes de cooperatives
- Experiències cooperatives

UNITAT 2 - Les cooperatives: què cal saber-ne?

- Finalitats, principis i valors cooperatius
- Marc legal
- Persones sòcies
- Òrgans de govern
- Règim econòmic
- Règim fiscal
- Autoregulació

UNITAT 3 – Característiques de les cooperatives

- Característiques, avantatges i potencialitats de les cooperatives
 - De treball associat
 - De consumidors i usuàries
 - De serveis

UNITAT 4 – Engegar i participar en un projecte cooperatiu

- Aspectes clau de la posada en marxa:
 - Equip promotor
 - Elements de viabilitat i de sostenibilitat
 - Elements bàsics
- Gestió cooperativa:
 - Entorns complexos i models de gestió
 - La dimensió relacional

UNITAT 5 – Amb què comptem per constituir la cooperativa?

- Procés de constitució d'una cooperativa
- Actors, eines i recursos facilitadors
- Ecosistema cooperatiu

UNITAT 6 – Coneixent cooperatives reals: estudi de cas

- Compcal Talaia, SCCL (transformació de mercantil a cooperativa)
- Tarsos, SCCL (comunitat energètica)
- La Renegà, CCCL (habitatge cooperatiu amb perspectiva feminista)

UNITAT 7 – L'estratègia empresarial de la cooperativa

- Què és l'estratègia empresarial?
- Planificació estratègica o reflexió estratègica?
- Com es construeix el marc estratègic?
- Preferències estratègiques de les empreses d'economia social i solidària
- Els posicionaments estratègics
- L'estratègia en la política de l'empresa
- Contingut bàsic per a l'elaboració d'un marc estratègic a la cooperativa
- Estudi de cas: L'Esberla, SCCL

UNITAT 8 – Treball i gestió d'equips, governança compartida

- L'esfera relacional dels grups
- Estructura organitzativa: l'esfera visible
- Cultura organitzativa: l'esfera invisible
- Estudi de cas: ColaBoraBora

UNITAT 9 – Intercooperació

- Orígens i principis i tipus d'intercooperació
- Criteris d'intercooperació. Claus d'èxit i fracàs
- Formes jurídiques
- Estudi de cas: Grup cooperatiu ECOS

UNITAT 10 – El cooperativisme de plataforma

- L'economia col·laborativa
- El cooperativisme de plataforma
- Governança i fórmules jurídiques d'ESS per al cooperativisme de plataforma

UNITAT 11 – Consum responsable i transició ecosocial

- El consum davant de la crisi socioecològica
- El consum responsable
- Els límits del consum responsable
- El setè principi cooperatiu
- El paper de l'ESS en la transició ecosocial
- El compromís cooperatiu amb el consum responsable
- Iniciatives d'ESS que faciliten el consum responsable

UNITAT 12 – Finançament ètic, solidari i cooperatiu

- Introducció a les finances ètiques
- Estratègies de finançament de les cooperatives
- Entitats i instruments financers a disposició de cooperatives i entitats de l'ESS
- Micromecenatge i microfinançament
- Experiències de finançament i suport col·lectiu

UNITAT 13 – Avaluem el nostre impacte? La incorporació de l'avaluació en les nostres organitzacions

- Introducció
- L'impacte social i medioambiental: En què ens pot ajudar mesurar el nostre impacte social i mediambiental?
- Avaluar per millorar: una breu introducció a l'avaluació
- Eines i recursos per al disseny de l'avaluació

UNITAT 14 – El cooperativisme com a eina d'inclusió

- Context: les persones en situació de vulnerabilitat
- L'economia social com a resposta a les necessitats dels col·lectius en situació de vulnerabilitat
- Acompanyar el cooperativisme d'inclusió
- Els reptes plantejats des dels projectes cooperatius d'inclusió

UNITAT 15 - Cuidant les interdependències des d'una mirada social i solidària: acompanyar a iniciatives relacionades amb les cures

- Cures, interdependències i ESS
- Perfil, dades i l'economia de les cures
- Com promoure les cures, eines per a l'acompanyament

Metodologia

La **formació virtual** es desenvolupa a l'aula virtual del programa d'Economia Social basada en la plataforma Moodle.

La formació completa consta de **15 mòduls o unitats que es poden treballar de manera independent o agrupats en itineraris recomanats**. Les persones interessades poden cursar una sola unitat, diverses de manera aleatòria, o fer un dels itineraris recomanats que es proposen.

Els itineraris recomanats estan configurats pels següents mòduls:

CREACIÓ	M1 a M6 (+ el M12)
DESENVOLUPAMENT	M7 a M9 (+ el M12)
COMPLET	M1 a M9 (+ el M12)
Els mòduls 10, 11, 12, 13 , 14 i 15 no formen part de cap itinerari.	

Cada mòdul consta de textos descarregables i material audiovisual (videos i podcasts), un tauler d'avisos i notícies i un espai de fòrum on es pot interactuar amb l'equip docent i altres alumnes. En acabar cada mòdul, l'alumnat realitza un test d'autoavaluació de continguts amb respostes obertes i tancades que reben un retorn per part de l'equip docent.

Càrrega lectiva

La càrrega lectiva canvia en funció de la participació que cada persona esculli. Si es cursa només un mòdul, la càrrega lectiva serien 8h, o 10h si es participa a la jornada presencial. Si es cursen 6 mòduls, la càrrega lectiva serien 38h, o 40h si es participa a la jornada presencial.

MÒDUL	Participació	Lectura + visualització vídeos + escolta podcasts	Avaluació
Inicial Presentació	1		
1 Aterrant en el cooperativisme		4	2
2 Les cooperatives: què hauríem de saber		4	2
3 La cooperativa (treball, serveis o consum)		4	2
4 Arrencar i participar en un projecte cooperatiu		4	2
5 Com i amb què comptem per constituir la cooperativa?		4	2
6 Coneixent cooperatives reals: estudi de cas		2	4
7 L'estratègia empresarial de la cooperativa		4	2
8 Treball i gestió d'equips, governança compartida		4	2
9 Intercooperació		4	2
10 El cooperativisme de plataforma		4	2
11 Consum responsable i transició ecosocial		4	2
12 Finançament ètic, solidari i cooperatiu		4	2
13 Avaluem el nostre impacte? La incorporació de l'avaluació en les nostres organitzacions		4	2
14 El cooperativisme com a eina d'inclusió		4	2
15 Cuidant les interdependències des d'una mirada social i solidària		4	2
Durant Jornada	2		
Final Valoració taller	1		

La unitat 6 és un mòdul específic d'estudi de cas, se'n presenten tres. El **mètode del cas** és una estratègia d'ensenyament/aprenentatge que, mitjançant la descripció d'una situació real, pretén apropar a l'alumnat a la realitat i aprofundir en els diferents aspectes tractats al llarg de les 5 primeres unitats del curs. El cas descriu un escenari global en el qual s'hi conjuguen diverses variables i que és susceptible de ser objecte d'estudi. Es tracta d'analitzar la situació, definir els problemes i arribar a les seves pròpies conclusions sobre les

accions que caldria emprendre, discutint el cas, idealment, en equip i descrivint o defensant el seu pla d'acció. És una estratègia que afavoreix la implicació en el seu propi aprenentatge i possibilita el treball en equip.

Mitjançant l'estudi d'un dels tres casos plantejats, aprofundirem en la tipologia de cooperativa estudiada. Permetrà exemplificar la teoria, posar en pràctica els coneixements adquirits i serà una eina per a l'avaluació de l'aprenentatge.

Jornada presencial

En el marc de la formació s'organitzarà una jornada presencial per conèixer estudis de casos del món cooperatiu i establir un espai de debat on les persones participants puguin compartir la seva pròpia experiència i fer preguntes.

Tutories

Més enllà de les consultes continuades que l'alumnat podrà fer a l'aula virtual, es preveuen tres moments de tutoria per compartir preguntes, reflexions, comentaris i donar-hi resposta.

És un espai obert, de participació voluntària, en directe i virtual, que permetrà mantenir un debat amb les docents a partir de les consultes que l'alumnat realitzi.

Sistema de valoració

En cas de realitzar mòduls solts, per obtenir el certificat d'aprofitament cal participar en un 100%.

En cas de realitzar un dels tres itineraris, el requisit necessari per obtenir el certificat d'aprofitament és d'un 75% de participació.

Calendari

Aquesta formació es pot cursar en un dels dos períodes següents:

- **1r període:** Del 8 d'abril fins al 28 de juliol de 2024
- **2n període:** de l'1 de juliol al 30 d'octubre de 2024

Els tallers es poden cursar de manera intensiva en setmanes continuades (més o menys es calcula 1 setmana per mòdul) o al ritme que cadascú prefereixi fins que l'aula es tanqui. El dia d'inici del període al qual la persona s'ha inscrit, s'obrirà l'aula virtual i cada alumne tindrà accés al primer mòdul al que s'hagi inscrit, donant accés progressiu a la resta de mòduls a mida que es realitzi el test d'autovaluació que correspongui.

ABRIL

1 2 3 4 5 6 7
 8 9 10 11 12 13 14
 15 16 17 18 19 20 21
 22 23 24 25 26 27 28
 29 30

MAIG

1 2 3 4 5
 6 7 8 9 10 11 12
 13 14 15 16 17 18 19
 20 21 22 23 24 25 26
 27 28 29 30 31

JUNY

1 2
 3 4 5 6 7 8 9
 10 11 12 13 14 15 16
 17 18 19 20 21 22 23
 24 25 26 27 28 29 30

JULIOL

1 2 3 4 5 6 7
 8 9 10 11 12 13 14
 15 16 17 18 19 20 21
 22 23 24 25 26 27 28
 29 30 31

AGOST

1 2 3 4
 5 6 7 8 9 10 11
 12 13 14 15 16 17 18
 19 20 21 22 23 24 25
 26 27 28 29 30 31

SETEMBRE

1
 2 3 4 5 6 7 8
 9 10 11 12 13 14 15
 16 17 18 19 20 21 22
 23 24 25 26 27 28 29
 30

OCTUBRE

1 2 3 4 5 6
 7 8 9 10 11 12 13
 14 15 16 17 18 19 20
 21 22 23 24 25 26 27
 28 29 30 31

1r PERÍODE

- **INICI:** 8 d'abril de 2024
- **TUTORIES:**
 - **Dimarts 30 d'abril** > 9 - 10 h
 - **Dimecres 5 de juny** > 15 - 16 h
 - **Dijous 4 de juliol** > 9 - 10 h

JORNADA PRESENCIAL: Pendent de definir data.

AVALUACIÓ: permanent

○ **TANCAMENT:** 28 de juliol de 2024

2n PERÍODE

- **INICI:** 1 de juliol de 2024
- **TUTORIES:**
 - **Dilluns 22 de juliol** > 14 - 15 h
 - **Dijous 12 de setembre** > 17 - 18 h
 - **Dimecres 9 d'octubre** > 9 - 10 h

JORNADA PRESENCIAL: Pendent de definir data.

AVALUACIÓ: permanent

○ **TANCAMENT:** 30 d'octubre de 2024

Equip docent

En tot moment, l'alumnat estarà acompanyat pel personal docent, que seran els referents per a l'alumnat a l'aula virtual i tindran les funcions següents: guia en la "navegació" dins de l'aula, seguiment del ritme de participació del taller, resolució de dubtes, resolució d'activitats i dinamitzador del fòrum, a més de ser les persones referents per a possibles incidències tecnològiques dins de l'aula

Aquest equip està format per persones sòcies de les cooperatives Labcoop, l'Apòstrof, Calidoscoop, Etcèteres i llabso. Totes les cooperatives esmentades són ara sòcies de LabCoop, del grup cooperatiu ECOS, de Coop57 i de la Xarxa d'Economia Solidària.

Els i les docents compten amb una dilatada experiència vivencial i una trajectòria destacable dins el món del cooperativisme i l'economia social i solidària. Entre l'equip docent hi ha diverses experteses, des de l'emprenedoria fins a l'acompanyament a persones i grups en la creació de cooperatives, passant per l'assessoria, la mediació, la resolució de conflictes i l'avaluació d'impacte.

Promogut per:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Empresa
i Treball**

Amb el finançament de:

MINISTERIO
DE TRABAJO
Y ECONOMÍA SOCIAL

SERVICIO PÚBLICO
DE EMPLEO ESTATAL
SEPE
SERVEI PÚBLIC
D'OCCUPACIÓ ESTATAL

**economía
social**